

EDEBİYAT TARİH ÇALIŞMALARINDA KURAM VE YÖNTEM MESELESİ

Ömer SOLAK

Selçuk Üniversitesi, Mesleki Eğitim Fakültesi, Konya / Türkiye

Anahtar Kelimeler: Edebiyat tarihi, disiplinler arasılık, edebiyat kuramı, edebiyat metodolojisi, sanat tarihi.

ÖZET

19. yüzyıl bilimciliği, edebiyat tarihini edebiyat ve tarih ilişkisi arakesitinde yer alan ancak tarihten çok edebiyat biliminin bir şubesi olarak telakki eder. Dilthey'in tüm sosyal bilimlere tarihçilik olarak gören sınıflandırmasından hareket eden bu gelenek, tüm edebiyat çalışmalarını da bir çeşit tarihçilik olarak tanımlama eğilimindedir. Sanat tarihçiliği ise onu edebiyat sanatının tarihi olması hasebiyle -mimari, heykel, resim veya dekoratif sanatların tarihi gibi- sanat tarihinin bir alt şubesi sayar. Edebiyat tarihi çalışmalarına etki edeni bir başka kuramsal zemin de onun milli karakteri yani İngiliz veya Türk Edebiyatı Tarihi gibi daha çok milli bir edebiyatla sınırlandırılmış olmasıdır. Tüm milli edebiyatların evrensel bir akışla bir araya getirmeye çalışan karşılaştırmalı edebiyat tarihçiliği (veya dünya edebiyatı tarihçiliği) ise uluslar üstü bir bakışın milli edebiyat tarihçiliğine yapacağı katkıya dikkat çeker. Sosyolojik yaklaşım ise edebiyat tarihini bir eserler, isimler, akımlar, topluluklar kalabalığı olmaktan çıkarıp belli bir sosyokültürel yapının ürünü olarak tanımlama eğilimindedir. Bu çalışmada edebiyat tarihi çalışmalarına etki eden farklı kuramsal ve dolayısıyla metodolojik yaklaşımlar ele alınmıştır.